

Raadsvoorstel

Datum Raad
16 juli 2020

Portefeuillehouder
Simon Fortuyn

Registratienummer
BR1900046

Onderwerp
Gescheiden inzameling grondstoffen op scholen (ontwerpbesluit)

Gevraagde beslissing

1. Het college opdracht te geven de Ontwerpverklaring Algemeen Belang inzameling grondstoffen op scholen (T20.06376) te publiceren en 6 weken ter inzage te leggen conform de procedure zoals genoemd in artikelen 3:11 en 3:12 Awb.
2. De te betalen heffing voor een deelnemende school gelijk te stellen aan de kosten die de gemeente voor deze inzameling bij een school maakt (kostenneutraal).

Samenvatting

De gemeente ontvangt regelmatig vragen en opmerkingen van scholen en hun leerlingen die graag op school hun afval willen scheiden. Ongeacht de uitkomst van de besluitvorming rondom het nieuwe afvalbeleid is het voor de gemeente belangrijk dat jonge inwoners 'afvalbewust' zijn. Immers, we streven naar optimale afvalscheiding: nul kilo restafval en een volledige circulaire economie in 2050 (visie Lansingerland Duurzaam).

Daarom stellen wij voor project Afvalvrij voor scholen te starten (BW1900179). De inzameldienst van de gemeente zamelt bij de deelnemers de grondstoffen (OPK, GFT, PMD) in voor een tarief zoals aangeboden door de inzameldienst (zie Kosten, baten, dekking). Deelnemende scholen zetten zich in om (1) afval te verminderen, (2) afval te scheiden en (3) zwerfafval te voorkomen. Afspraken over deze drie pijlers leggen we vast per deelnemende school in een intentieverklaring.

Met het faciliteren van de inzameling van de grondstoffen bij scholen, krijgen we te maken met de Mededingingswet. Immers, de prijs die de gemeentelijke inzamelaar biedt om de grondstoffen op te halen, is lager dan de integrale kostprijs die een school voor deze diensten zou moeten betalen aan een marktpartij. Volgens de Wet Markt en overheid (artikel 25g t/m 25m van de Mededingingswet) gelden voor overheden die economische activiteiten verrichten, bepaalde gedragsregels om concurrentievervalsing te voorkomen. Eén van deze gedragsregels is de verplichting om de integrale kostprijs voor diensten in rekening te brengen. De wet kent een aantal uitzonderingen op deze gedragsregels. Zo zijn economische activiteiten waarvan de gemeenteraad heeft bepaald dat die activiteiten plaatsvinden in het algemeen belang, uitgezonderd van deze regel. Daarom de bijgevoegde Ontwerpverklaring Algemeen Belang inzameling grondstoffen op scholen (T20.06276). Wanneer de raad akkoord gaat met dit raadsbesluit, zal het college het voornemen van de raad publiceren conform de procedure zoals genoemd in artikelen 3:11 en 3:12 Awb.

Project Afvrij is in eerste instantie een project voor drie jaar. Na drie jaar bekijken we of de markt de scholen beter kan bedienen in hun vraag om hun grondstoffen gescheiden op te halen.

Financiële consequenties

De inzameling van de grondstoffen betalen de scholen zelf. Dit zal liggen rond de € 300,- per jaar voor GFT en PMD en rond de € 700,- indien de scholen ook een oplossing nodig hebben voor oud-papier. We spreken deze prijs af met de inzamelaar en elk jaar evalueren we of dit nog een realistische prijs is.

Afhankelijk van hun contract met hun commerciële inzamelaar voor restafval kunnen de scholen daar zeer waarschijnlijk op besparen: zij gaan immers veel minder restafval produceren.

De educatieve uitgaven binnen het project (informerende en adviserende van scholen, materialen voor opschoonacties) financieren we uit het Zwerfafvalfonds (FCL 6721101/ECL343010U).

Verdere procedure

- Het college publiceert dat de raad voornemens is het besluit te nemen om het inzamelen en verwerken van grondstoffen bij scholen in Lansingerland die deelnemen aan project Afvalvrij aan te wijzen als activiteit in het algemeen belang als bedoeld in artikel 25h, lid 5 van de Mededingingswet, conform de procedure zoals genoemd in artikelen 3:11 en 3:12 Awb.
- Er is een zienswijzetermijn van 6 weken.
- Daarna komt er een raadsvoorstel (met eventueel ingediende zienswijzen en reacties) om het raadsvoorstel definitief te maken.
- Vanaf dan informeren we scholen over de mogelijkheid om deel te nemen en de bijbehorende voorwaarden.
- Per school worden afspraken gemaakt op welke manier de school gaat bijdragen aan afvalvermindering, afval (juist) scheiden en het tegen gaan van zwerfafval. We spreken dan per school af wanneer deelname ingaat.

Juridische aspecten

- Volgens artikel 25h van de Mededingingswet is de gemeenteraad bevoegd om het inzamelen van grondstoffen bij scholen aan te wijzen als activiteit van algemeen belang. We gaan het besluit ter inzage leggen voor een zienswijzetermijn van 6 weken.
- De Wet Milieubeheer maakt onderscheid tussen huishoudelijk afval en bedrijfsafval, welke niet vermengd mogen worden. Het aanwijzen van de inzameling van de grondstoffen bij scholen als activiteit van algemeen belang verandert niets aan dit juridische onderscheid. Het laten inzamelen van grondstoffen door het bedrijf dat voor de gemeente huishoudelijk afval inzamelt klopt juridisch dus niet helemaal. Echter, juist vanwege de educatieve doelstelling, wordt dit tot nu toe gedoogd. Er zijn ook vanuit het Rijk allerlei programma's om gemeenten te stimuleren om scholen op deze manier op weg te helpen. Veel gemeenten zijn Lansingerland al voor gegaan om op deze wijze het inzamelen van de grondstoffen bij scholen mogelijk te maken. Bovendien lobbyt de Vereniging van Nederlandse Gemeenten bij het ministerie van Infrastructuur en Milieu om dat onderscheid in de Wet Milieubeheer vanwege dit educatieve belang aan te passen.

Extern draagvlak/burgerparticipatie

De scholen:

- Vragen vanuit scholen en leerlingen geven aan dat behoefte is aan ondersteuning bij het gescheiden inzamelen van grondstoffen.
- De toekomstige deelname van de scholen geeft een extra impuls aan maatschappelijke participatie op het gebied van afval.

Interne afstemming:

- Collega's Juridische Zaken over zowel juridische inhoud als het besluitvormingsproces.
- Collega's van onderwijs (Maatschappelijke Opgaven).
- Communicatie

Toekomstige externe afstemming:

- Informeren en maatwerkafspraken maken met de geïnteresseerde scholen. De scholen die eerder concrete vragen hebben gesteld kunnen we direct benaderen. De directeuren-overleggen (lokale educatieve agenda's primair onderwijs en voortgezet onderwijs) kunnen we ook gebruiken om scholen te informeren over de mogelijkheden project die het project biedt.
- Project wordt in samenspraak met de afvalinzameldienst uitgewerkt. Afvalinzameldienst verzorgt praktische uitvoering van ophalen afval en vragen hierover aan klantenservice.

Duurzaamheid

Door deze besluiten te nemen maken we het voor scholen mogelijk om hun grondstoffen gescheiden aan te bieden. Deelnemende scholen dienen zelfgoed na te denken over hoe zij het project en de daarbij gepaarde 'afval verminderen, zwerfafval voorkomen en afval scheiden' vorm gaan geven op school. Hierdoor verduurzaamt de bedrijfsvoering van de scholen.

Grondstoffen scheiden betekent grondstoffen hergebruiken. De hoeveelheid te verbranden restafval wordt geminimaliseerd. Het heeft een positief effect op milieu en circulaire economie.

We sluiten hiermee aan op de Visie Lansingerland Duurzaam.

Bijlagen

T20.06376 - Ontwerpverklaring Algemeen Belang inzameling grondstoffen op scholen

Toelichting

Inleiding

Het faciliteren van de gescheiden inzameling van grondstoffen bij scholen en het bijdragen aan de gemeentelijke duurzaamheidsambities krijgt vorm in het project Afvalvrij voor scholen (T19.05216). Om dit project mogelijk te maken is het noodzakelijk dat de raad het inzamelen van grondstoffen op scholen als activiteit van algemeen belang verklaart.

Beoogd maatschappelijk effect

Het gedrag van leerlingen en docenten op het gebied van afval binnen de school overeen laten komen met de milieu en afval gerelateerde leerdoelen die veel scholen hebben.

Afval verminderen, zwerfafval voorkomen en afval (grondstoffen) goed scheiden voor recycling en hergebruik.

Mogelijk maken dat scholen de leerdoelen door de leerlingen direct in concreet gedrag om kunnen laten zetten. Zo beklijven de leerdoelen op het gebied van (zwerf)afval veel beter en is het uiteindelijke doel ook dat zij thuis het juiste gedrag gaan vertonen.

De kernargumenten

1.1 Het uitrollen van project Afvalvrij voor scholen (BW1900179) helpt scholen bij het gescheiden inzamelen van hun grondstoffen en draagt bij aan het realiseren van de ambities uit de visie Duurzaam Lansingerland.

Om project Afvalvrij voor scholen mogelijk te maken, dient de raad vast te stellen dat het inzamelen van grondstoffen op scholen plaatsvindt in het algemeen belang.

1.2 De raad heeft de bevoegdheid om het inzamelen en verwerken van grondstoffen tot activiteit van algemeen belang te verklaren.

De algemeen belangverklaring heeft als onderliggend argument dat de educatieve waarde van het scheiden van grondstoffen op scholen prevaleert boven het belang van andere aanbieders (afvalinzamelaars) die grondstoffen tegen andere tarieven zouden kunnen ophalen. Als de raad gebruik maakt van haar bevoegdheid om het inzamelen en verwerken van grondstoffen bij scholen in Lansingerland die deelnemen aan project Afvalvrij aan te wijzen als activiteit in het algemeen belang als bedoeld in artikel 25h, lid 5 van de Mededingingswet, zal het college conform de procedure zoals genoemd in artikelen 3:11 en 3:12 Awb bekendmaken het voornemen van de raad publiceren.

2.1 De gemeenteraad heeft aangegeven de inzameling van grondstoffen bij scholen kostenneutraal te willen houden voor de gemeente

Door dit beslispunt op te nemen maakt de raad een uitzondering op het tweede deel van artikel 11 van de Afvalstoffen Verordening. Daarin staat dat er de bedrijfsafvalstoffen die het college aanwijst om ingezameld te worden de inzameldienst er volgens Verordening Afvalstoffenheffing verschuldigde heffing betaald moet worden. Omdat de Verordening Afvalstoffenheffing niet voorziet in de inzamelkosten van deze situatie, besluit de raad hier separaat over.

Kanttekeningen

1.1 De grondstoffen van scholen zijn juridisch gezien nog steeds bedrijfsafval.

De Wet Milieubeheer maakt onderscheid tussen huishoudelijk afval en bedrijfsafval, welke niet vermengd mogen worden. Het aanwijzen van de inzameling van de grondstoffen bij scholen als activiteit van algemeen belang verandert niets aan dit juridische onderscheid. Zie ook 'juridische aspecten'. Gezien de huidige gedoogsituatie en de gesprekken die gaande zijn om dit juridische onderscheid tussen huishoudelijk afval en bedrijfsafval juist voor dit type duurzame projecten met scholen op te heffen voorzien wij voor het project Afvalvrij voor scholen geen problemen.

1.2 Andere partijen dan scholen zijn wellicht van mening dat zij op basis van het algemeen belang ook in aanmerking komen voor deze uitzondering.

Het is denkbaar dat ook andere partijen van mening zijn dat zij op basis van het algemeen belang in aanmerking komen voor deze uitzondering. Scholen hebben echter de mogelijkheid om de educatieve taak op het gebied van 'afval verminderen', 'afval (juist) scheiden' en 'zwerfafval voorkomen' op zich te nemen op een wijze die andere organisaties en bedrijven niet op deze wijze kunnen bieden.

Bijlagen:

T20.06376 Ontwerpbesluit - Verklaring Algemeen Belang inzameling grondstoffen op scholen

Raadsbesluit

Datum Raad
16 juli 2020
Registratienummer
BR1900046

Onderwerp
Gescheiden inzameling grondstoffen op scholen (ontwerpbesluit)

De raad van de gemeente Lansingerland;
gelezen het bijgaande voorstel

Overwegende dat

- afval verminderen, grondstoffen hergebruiken en zwerfafval voorkomen relevant is voor het realiseren van de duurzaamheidsambities van de gemeente (visie Duurzaam Lansingerland);
- het belangrijk is dat leerlingen en docenten van scholen in Lansingerland, overeenkomstig leerdoelen, hun afval op school kunnen scheiden;
- de scholen bij het ophalen van de gescheiden grondstoffen op dit moment geconfronteerd worden met een hoge prijs vanuit de markt.

Gelet op

- artikel 25h, vijfde lid van de Mededingingswet;
- afvalstoffenverordening gemeente Lansingerland.

Besluit(en)

1. Het college opdracht te geven de Ontwerpverklaring Algemeen Belang inzameling grondstoffen op scholen (T20.06376) te publiceren en 6 weken ter inzage te leggen conform de procedure zoals genoemd in artikelen 3:11 en 3:12 Awb.
2. De te betalen heffing voor een deelnemende school gelijk te stellen aan de kosten die de gemeente voor deze inzameling bij een school maakt (kostenneutraal).

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 16 juli 2020,

de griffier,

drs. Marijke Walhout